

skalbe indsnige sig en noget forskjellig Rettsanvendelse i de forskjellige Retsskredse. Jeg har ganske vist sat denne Bestemmelse ind i Lovforslaget mere maatte af Hensyn til Fremtiden end af Hensyn til den nuværende Tid. Det er et Punkt, som maatte vil give Anledning til en nærmere Drøftelse med et Udvalg. Ved et saadant Punkt kommer man jo nødvendig temmelig stærkt ind i Detaillerne; men det maa maatte være mig tilladt at sige, at jeg har indsat den omtalte Bestemmelse mindre af Hensyn til den nuværende Tilstand, fordi de fleste Sager, der med nogen Ret kunne kaldes paatværende, nuomstunder ville være enten Gæsterechtsager eller Søfager eller Handelsfager. Alle disse 3 Arter af Sager skulle udenfor Rigsretten behandles gæsterechtsvis. Her i Rigsretten behandles de to sidste Arter af Sager ved Sø- og Handelsretten, og der afgiver jo Forpligtelsen til Forligsmæglingen ingen Besværighed, idet den foretages af Dommeren umiddelbart ved Sagens Begyndelse, uden at denne derfor behøver at forhales en eneste Dag.

Den ærede 2den Landsthingsmand for 5te Kredts (Dyrenbøll) gjorde et Spørgsmaal, knyttet til den sidste Del af § 2, idet han henlebede Opmærksomheden paa Plakat af 4de Januar 1800, som foreskrev, at man kunde gaa Forligsmæglingen forbi i Sager, som Embedsmænd anlagde for ved Dom at fralægge sig ærerørlige Besværligheder eller Besværligheder for Urettsfæstelse i deres Embedsforretning. Jeg kan ikke se rettere, end at Slutningsbestemmelsen i § 2 slet ikke vedkommer denne Art Sager, idet jeg mener, at det ikke kan siges at være Sager, der anlægges efter vedkommende Ministeriers eller Dyrigheders Foranstaltning. En saadan Sag anlægges af Embedsmænd selv maatte i Følge et Tilhold, der er ham givet, men som han for Næsten kan lade være at efterkomme, idet det bliver hans egen Sag, om han vil udsætte sig for de Følger, det kan have. Ved „civile Sager, som anlægges efter vedkommende Ministeriers eller Dyrigheders Foranstaltning“ har Lovforslaget — det ligger ogsaa i Hensigten til Forordningen af 10de Juli 1795 § 23 — tænkt paa de offentlige civile Sager, om jeg saa maa udtrykke mig, det vil sige: civile Sager, som det Offentlige selv instituerer, fordi Spørgsmaalet dreier sig om private Rettigheder, hvis Hævdelse paahviler det Offentlige, fordi de tilkomme det Offentlige selv eller Stiftelser eller Institutioner, der staa under offentlig Bestyrelse eller i alt Fald under offentligt Tilsyn. Kun saadanne Sager har jeg tænkt paa. Hvad iøvrigt angaar det Spørgsmaal, om der er nogen Grund til at beholde Plakat af 4de Januar 1800 eller ikke, er det selvfølgelig et aabent Spørgsmaal, og jeg skal selvfølgelig ligesaa lidt med Hensyn til dette som med Hensyn til de nye Spørgsmaal, man maatte ønske at sætte i Forbindelse med denne Sag, have Noget som helst

imod at konferere med det Udvalg, jeg antager vil blive nedsat angaaende denne Sag, eller at rette mig efter de Ansættelser, som der maatte fremkomme. Men jeg skal blot ganske i Almindelighed bemærke, at jeg ikke i dette Dieblis skjønner, at der er nogen videre Grund til at ophæve Plakaten af 4de Januar 1800; thi naar det i denne Plakat foreskrives, at Forligsmæglingen i de omtalte Tilfælde ikke behøves, er Grunden vel egentlig den, at man er gaaet ud fra, at saadanne Sager ikke kunne afgøres ved Forlig, det vil sige, er gaaet ud fra, at det ikke er tilstrækkeligt for det Offentlige, at Embedsmænd skaffer et Forlig tilveie, hvorved Modparten tilbagelader Besværligheden eller Sigt. Det har i det Mindste hidtil været den fremherskende Ansættelse, at i saadanne Tilfælde maatte det Offentlige fordrø, at Embedsmænd skulle skaffe en Mortifikationsdom, og dersom han ikke kunde det, kunde det have de Følger for ham, som det overhovedet maatte have at anses som skyldig i saadanne Forhold som dem, der vare bleve ham paafølgte, navnlig med Hensyn til Afgangen til at beholde sit Embede. Denne Betragtning maatte, at der maa staves en Mortifikationsdom i slige Tilfælde, og at man altsaa ikke kan lade sig nøie med Forlig, synes der mig derfor ikke at være nogen Grund til at forlade; men jeg skal gjerne indrømme, at nogen særdeles stor Hæderlighed er der vel ikke ved den. Jeg kan imidlertid ikke tænke mig, at der er Grund til at forlade den, og derfor har jeg ikke inddraget Plakaten af 4de Januar 1800 under Bestemmelsen i Lovforslagets § 2.

Dernæst skal jeg tillade mig et Par Bemærkninger om § 5, den Paragraf, som ophæver Forligskommissionens Myndighed til at udsætte Sagen. Der maa jeg fremfor Alt atter henlede de Herres Opmærksomhed paa, at der her kun er Tale om en Myndighed til at udsætte Sagen imod nogen af Parternes Protest, og i den Henseende kan jeg ikke Andet end fuldkommen henholde mig til, hvad den ærede 2den Landsthingsmand for 5te Kredts (Dyrenbøll) bemærkede, idet det forekommer mig, at der ikke er nogen som helst rimelig Grund til at vente, at det vil kunne hjælpe noget at udsætte Sagen, naar den ene Part bestemt modsætter sig det. Det er en ganske anden Sag, naar ingen af Parterne har Noget derimod, navn de selv erkende, at der maatte kan komme Noget ud af en forsat Forligsmægling. I alle saadanne Tilfælde, hvor ingen af Parterne er altsaa villig til at slutte Forlig, hvor der endnu kan være noget rimeligt Haab i den Henseende, vil det jo vistnok vanskeligt forekomme, at den ene Part bestemt modsætter sig, at Forligskommissionen udsætter Sagen. Men netop det, at en Part bestemt modsætter sig, er en Omstændighed, mener jeg, der bevirker, at man maa sige, at man mangler rimeligt Haab om, at der vindes Noget ved en saadan Udsættelse, og